

■ **Collegeprogramma 1994-1998**
van de fracties van
D66, GroenLinks, PvdA en CDA

april 1994

Preamble

Houding van College en Raad

Wijze van werken:

- Wij willen in onze bestuurstaak uitgaan van de èchte vragen, kansen en problemen van de bevolking. Het ambtelijk apparaat zal eveneens zo worden geïnstrueerd en aangestuurd.
- Wij richten ons op zichtbare resultaten, om met de burgers een veelzijdige, kleurrijke en tolerante stad naderbij te brengen en vorm te geven.
- Wij stellen duurzame ontwikkelingen voorop en streven naar een breed draagvlak in de samenleving en een stelselmatige bestrijding van groeperingen die gelijkheid en gelijke kansen voor alle inwoners afwijzen.
- Het multi-culturele aspect zal in tal van beleidsterreinen doorklinken.

Indeling:

1. Bestuursstijl
2. Duurzaamheid en economische ontwikkeling
3. Kansen
4. Kleurrijk
5. Cultuur en vrije tijd
6. Stad en Openbare Ruimte
7. Wijkgericht werken
8. Veiligheid
9. Verkeer en Vervoer
10. Financiën

1. Bestuursstijl

Het huidige bestuur blijkt niet altijd in staat vlot en helder antwoorden te geven op vragen van burgers, problemen op te lossen of producten te leveren waar vraag naar is.

Veel aandacht is de laatste jaren uitgegaan naar het verbeteren van het ambtelijk apparaat. Maar ook het bestuur zelf zal anders moeten gaan functioneren, wil het aansluiting blijven houden op datgene wat in de samenleving speelt.

Bestuurlijke vernieuwing is nodig om de relatie tussen burger en politicus te optimaliseren en de burger meer bij het bestuur van de stad te betrekken.

- 1.1. In een open bestuursstijl zal het proces van bestuurlijke vernieuwing en democratisering worden gecontinueerd. Doel is een doorzichtig, efficiënt en betrokken bestuur dat luistert en handelt. Het primaat van de raad zal worden versterkt en de raad zal een integrale rol gaan vervullen: activerend, stimulerend en regisserend. Er zal sprake zijn van een open communicatie tussen overheden, andere organisaties en bedrijfsleven. Dat zal tot uiting komen in een nieuwe stijl van besturen. Wij zullen onszelf een kritische spiegel voorhouden in de voortgang van bestuurlijke vernieuwing en democratisering.
- 1.2. Het gemeentelijk beleid wordt doeltreffend uitgevoerd. Dat betekent dat het beleid constant wordt getoetst aan de doelstellingen. De raad formuleert jaarlijks zowel een taakstelling als een budget. Portefeuillehouders leggen daarvan jaarlijks verantwoording af.
- 1.3. Er zal sterk de hand worden gehouden aan de Leidraad beleidsprocessen; Startnotities (met alternatieve opties) zijn daarbij van cruciaal belang. Jaarplannen, werkplannen en een jaarverslag zijn instrumenten bij het beleid en bij de uitvoering van het beleid. Jaarlijks vindt toetsing door de raad plaats van de uitvoering van het beleid; de raad let daarbij op kwaliteit en draagvlak in de samenleving.
- 1.4. De gemeentelijke organisatie gaat bestaan uit herkenbare, direct aanspreekbare eenheden die vraaggericht werken en ook in onderlinge relatie met andere diensten slagvaardig kunnen handelen; onder andere via contractmanagement. Van de diensten wordt verwacht dat zij zich (meer) beleidsgevoelig opstellen.
- 1.5. De burgers worden op diverse wijzen in een vroeg stadium betrokken bij de besluitvorming; niet alleen op wijkniveau; maar ook bij grootstedelijke projecten. Hiertoe worden voldoende middelen beschikbaar gesteld. Voor wat betreft de visie-ontwikkeling vanuit de gemeente is er sprake van een open communicatie ook voor wat betreft de verschillen in bestuurlijke, bedrijfsmatige en politieke standpunten. (Wijk)referenda, stadspeilingen, stadspanels en andere vormen van actieve participatie dragen aan de betrokkenheid bij, zowel op wijk- als op grootstedelijk niveau. Zonodig zullen projectcommissies worden ingesteld met eigen bevoegdheden.

- 1.6. Wij gaan met voortvarendheid door met wijkgericht werken. Jaarlijks stelt de raad t.b.v. het wijkbeheer budgetten vast. Onder verantwoordelijkheid van de raad worden budgetten gedecentraliseerd. De raad stelt zich ten doel te komen tot een evenwichtige afweging tussen wijkbelangen en stedelijke belangen.
- 1.7. Het gemeentebestuur gaat zich niet wijkgewijs organiseren. De wijkcommissies worden gecontinueerd maar losgekoppeld van de vakcommissies.
- 1.8. Regionale problemen moeten op regionaal niveau worden opgelost. Daartoe stimuleert de gemeente het R.B.U. in de geest van de Kaderwet. Uitgegaan wordt van een direct gekozen R.B.U. in 1998. Zolang dat niet het geval is, stelt de gemeente zich, voor wat betreft de niet in de Kaderwet genoemde taken, terughoudend op, als het gaat om het overdragen van bevoegdheden. De gemeente bevordert een meer democratisch gelegitimeerde wijze van besluitvorming binnen het R.B.U. Nadere afspraken zullen worden gemaakt ten aanzien van gemeentelijke voorzieningen met een regionaal belang. ■

2. Duurzaamheid en economische ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is te zien als een combinatie van stedelijk milieubeleid en economische ontwikkeling (ook in regionaal verband). Uit het oogpunt van werken en leefbaarheid is een duurzame ontwikkeling van de stedelijke en regionale economie op grote en kleine schaal van groot belang.

Door menselijke activiteiten wordt de leefkwaliteit (lucht, water en bodem) met name in dichtbevolkte gebieden aangetast. Ondanks een toegenomen milieubewustzijn en allerlei maatregelen wordt met het milieu nog onzorgvuldig omgesprongen, hetgeen onder andere leidt tot een onaanvaardbare verspilling van grondstoffen. Utrecht zal zich profileren als milieustad.

- 2.1. Wij kiezen als uitgangspunt een evenwichtige ontwikkeling van economie en milieu.

Wij streven naar beheersing en duurzame ontwikkeling overeenkomstig de definitie van het Brundtlandrapport: de huidige menselijke activiteit mag niet leiden tot minder leefkwaliteit voor toekomstige generaties.

Om te komen tot duurzame ontwikkeling in stedelijk gebied zal een keuze voor het instandhouden van natuur en milieu uitgangspunt zijn. Om dit te bereiken zal het milieubeleid worden geïntegreerd in alle sectoren van het gemeentebestuur. Dit kan onder andere bereikt worden door het opnemen van een milieutoets in relevante raadsvoorstellen.

- 2.2. Wij beschouwen duurzame ontwikkeling als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid, bedrijven en inwoners.

- 2.3. Het is van belang dat milieubeleid ook van onderop komt. Milieuprojecten in de wijken zullen worden gestimuleerd.

- 2.4. Om een duurzame ontwikkeling te bewerkstelligen heeft het gemeentebestuur het klimaatverbond ondertekend. Hiermee geeft zij te kennen dat zij zich zal inzetten voor onder meer:

- * een gerichte aanpak van vermindering van uitstoot van kooldioxyde door middel van een energiebesparingsprogramma en verbetering van de luchtkwaliteit door terugdringing van het autoverkeer en het bevorderen van het openbaar vervoer en de fiets;
- * ondersteuning van het landelijk mobiliteitsbeleid waarin uitgegaan wordt van een selectief autogebruik en in het algemeen een terughoudend en/of gedeeld autobezit.
- * verdere uitbouw van het afvalbeleid waarin preventie en hergebruik primair staan.
- * het duurzaam bouwen van woningen en kantoren in stedelijke en uitbreidingsgebieden in de regio.
- * het versterken van de ecologische hoofdstructuur.

- 2.5. *
- * De economische structuur van de regio wordt verbreed en versterkt (Unierapport)
  - * Er komt meer differentiatie, met kansen voor innovatieve bedrijven, schone (kleinschalige) industrie, geavanceerde vormen van distributie
  - * Het stimuleren van milieutechnologie wordt één van de hoofddoelstellingen van beleid
  - * Herstructurering van verouderde bedrijventerreinen, met daarbij aansluitende bereikbaarheidsprofielen, wordt doorgezet
  - * Bedrijfsacquisitie zal zich meer dan voorheen richten op kleinschalige en milieuvriendelijke bedrijven
  - * Bij alle relevante beleidsvorming wordt tijdig en intensief overleg gevoerd met het (georganiseerde) bedrijfsleven
  - * Het midden- en kleinbedrijf wordt gestimuleerd
- 2.6. *
- * Er komen bedrijfsverzamelgebouwen en centra voor telewerken
  - * Meer aandacht wordt besteed aan branches met laaggeschoolde arbeid
  - * Bij kleine en grote projecten in de stad moet het principe van "social return" worden uitgewerkt (ook bij nieuwbouw in de wijken werklozen uit de wijken opleiden en inzetten)
  - * Het behoud en uitbouw van bestaande werkgelegenheid in goed overleg met het bedrijfsleven is uitgangspunt
- 2.7. De ontwikkeling van Leidsche Rijn biedt een uitdaging en kansen om een duurzame samenleving vorm te geven. Als uitgangspunt geldt dat de ecologische hoofdstructuur zoveel mogelijk wordt ontzien en dat aanslagen op het milieu en dergelijke moeten worden gecompenseerd. De drang om veel te bouwen moet beheerst blijven door de noodzaak om kwaliteit te leveren. Dit geldt zowel voor de gebouwde omgeving als voor de kwaliteit van de gebouwen zelf, de architectuur met name.
- 2.8. Bij duurzame ontwikkeling hoort ook het kijken naar de rest van de wereld en daar de verantwoordelijkheid voor te nemen. Op het terrein van internationale solidariteit; op het terrein van milieu, maar ook op ondersteuning in de samenlevingsopbouw in brede zin. Op korte termijn zal een voorstel aan de Raad worden voorgelegd om op structurele wijze het terrein van de internationale solidariteit financieel vorm te geven. ■

3. Kansen

Utrecht kent een grote werkloosheid. Daarnaast is het werk onevenwichtig verdeeld over verschillende bevolkingsgroepen. Wij willen binnen het kader van een evenwichtige werkgelegenheids-groei het beschikbare werk beter verdelen door middel van deeltijd en arbeidstijdverkorting.

*Volledige werkgelegenheid in traditionele zin is op dit moment niet te realiseren. Toch is er werk genoeg als het (nog) niet betaalde maar maatschappelijk nuttige werk ook in economische zin wordt opge-
waardeerd.*

Wij stellen ons tot doel de mogelijkheden daartoe te verbeteren.

Onderwijs leidt nieuwe generaties op voor de toekomst en goed onderwijs draagt bij aan een volwaardige deelname aan de samenleving.

Van groot belang hierbij is de positie waarin groepen jongeren verkeren. Het grootste aantal gaat het goed. Een kleine groep baart ons zorgen.

- 3.1 Het is van groot belang dat kinderen in een gelijke uitgangspositie verkeren. Dat begint al in de periode vóór het basis-onderwijs. In dit verband zal aan de volgende aspecten grote aandacht gegeven worden:
  - * Het betrekken van ouders bij het onderwijs.
  - * De voorschoolse periode.
  - * Het voorkomen van vroegtijdige schooluitval.
  - * Het aanstellen van onderwijsassistenten.
  - * Het onderwijsvoorrrangsbeleid.
- 3.2 Het aangrijpingspunt voor de eigen ontwikkeling en de kwaliteitsverbetering van de scholen ligt met name binnen de wijk. Daar dient de school een duidelijke rol te spelen, bijvoorbeeld in de voor- en naschoolse opvang en als onderdeel van buurtnetwerken zoals op het terrein van de jeugdhulpverlening.
- 3.3 Wij continueren het ingezette beleid van het meer op afstand zetten van openbare scholen en de gemeente als schoolbestuur, bijvoorbeeld in de vorm van het instellen van bestuurscommissies.
- 3.4 Wij hechten aan de emancipatoire doelstelling van het volwassenenonderwijs zowel in de vorm van toeleiding naar werk als in de vorm van persoonlijke ontplooiing en algemeen vormend onderwijs. Regionale samenwerking op dit terrein en op het terrein van het beroepsonderwijs (Regionale Onderwijs Centra) heeft tot doel onderlinge afstemming te verbeteren. Wij zullen nadere invulling geven aan het gemeentelijke aandeel in bestuur en planning.
- 3.5 De jeugd wordt in het beleid centraal gesteld. Er komen jeugdeffecttoetsen. De wijkjongerenperspectieven worden nader uitgewerkt en in concrete maatregelen vertaald. Er komen jeugdeffectrapportages. Er wordt voortgang gemaakt met de uitvoering van "kind en openbare ruimte". Resultaten van de kinderconferenties worden binnen de (financiële) kaders uitgevoerd.

- 3.6. Er komt een inhaalslag om de mogelijkheden voor het leren van de nederlandse taal te vergroten.
- 3.7. In Utrecht zal meer sprake zijn van een doelgerichte benadering van met name werkloze jongeren op de terreinen van arbeidsmarkt en scholing. Daarvoor is een optimale afstemming van instellingen op het terrein van arbeidsmarkttoeleiding vereist.
- 3.8. Trajectbegeleiding op maat is het sleutelbegrip. Gedeelten van de sociale vernieuwingsgelden worden ingezet op projecten die verbonden zijn aan die trajectontwikkeling. Hierbij wordt de samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven bevorderd.
- 3.9. Verbeteringen in het tripartite veld zijn noodzakelijk. Het doel is te komen enerzijds tot een centrale regie arbeidsmarktbeleid en anderzijds tot een samenwerking met onafhankelijke instellingen op het terrein van de arbeidsmarkttoeleiding en arbeidsvoorziening op basis van op gewenste output geformuleerde contracten. Eén loketfunctie en geïntegreerde samenwerking is daarbij essentieel. De gedachte van de N.V. Werk wordt in dit kader nader uitgewerkt.
Uitgangspunt is een centraal punt binnen de gemeentelijke organisatie. Gemeentelijk arbeidsmarktbeleid wordt directer gekoppeld aan het beleidsterrein economische zaken.
- 3.10. Bij acquisitie van bedrijvigheid wordt uitgegaan van een evenwicht over de verschillende economische structuren. Het midden- en kleinbedrijf worden gestimuleerd.
- 3.11. Bij het gemeentelijk personeelsbeleid wordt het behalen van de streefcijfers ten aanzien van doelgroepen gesanctioneerd, zowel positief als negatief.
- 3.12. Naast andere instrumenten kan worden overgegaan tot het toepassen van 'Contract-compliance'.
- 3.13. Deeltijdwerk voor gemeentelijk personeel wordt bevorderd. Hoofddoelstelling is een werkweek van 32 uur. Uitgangspunt hierbij is: "deeltijd schept werk".
- 3.14. Wij gaan door met het emancipatiebeleid. Daarbij zijn naast scholing en kansen op werk ondersteunende elementen als gesubsidieerde kinderopvang van belang.
- 3.15. Kleinschalige werkgelegenheid in de buurten wordt gestimuleerd. Daartoe worden o.a. Buurtontwikkelings- en beheermaatschappijen opgericht, samen met bewoners, corporaties, instellingen en bedrijven. Op wijkniveau komen projecten op het gebied van milieu en beheer. Dit levert werk op. Naast externe financiering kan medefinanciering plaats vinden middels de banenpools en de JWG. ■

4. Kleurrijk

Er zijn groepen mensen in Utrecht die aan de zijlijn staan en er is sprake van sociale achterstanden. Daarnaast is er onvoldoende integratie van bepaalde bevolkingsgroepen. De gemeente dient voorwaarden te creëren voor vergroting van maatschappelijke participatie; het activeren van mensen en het bieden van een vangnet; oftewel een nieuwe invulling van het begrip sociale vernieuwing.

- 4.1. Bij alle activiteiten in het kader van sociale vernieuwing wordt uitgegaan van en aangesloten op initiatieven vanuit de wijken. De gemeentelijke organisatie wordt juist op wijkniveau op basis van dit uitgangspunt aangestuurd.
- 4.2. Een deel van de sociale vernieuwingsgelden worden voor de wijken gereserveerd voor concrete projecten.
- 4.3. Integrale aanpak is noodzakelijk: samenwerking (wijk)welzijnsorganisaties, scholen, politie, instellingen voor ouderenbeleid, jongerenwerk en allochtonen. Maatschappelijke netwerken, vooral op wijkniveau worden gestimuleerd.
- 4.4. Het welzijnswerk is vraaggericht. Door de organisaties worden jaarplannen opgesteld waarin de doelstellingen achteraf op realisatie getoetst kunnen worden middels contract-management.
- 4.5. Wij willen komen tot duidelijkere afspraken met het welzijnswerk. Dat vereist een heldere formulering van het beoogde beleid ('de gewenste producten') en een duidelijk inzicht in de daartoe te besteden middelen. Gedacht wordt onder andere aan de verdere ontwikkeling van kengetallen. Wijkbewoners/cliënten hebben inbreng in keuzes die door directies en besturen worden gemaakt.
- 4.6. Wij kiezen voor mensen die in de knel zitten. Daarbij is het minimale beleid van essentieel belang. Gezocht moet worden naar de meest effectieve vormen van ondersteuning, zowel op financieel terrein als op het terrein van het doorbreken van het sociaal isolement zoals de huidige U-pas. Daarnaast wordt een woonlastenfonds ontwikkeld.
- 4.7. De deelname van migranten in maatschappelijke instituties als schoolbesturen wordt gestimuleerd.
- 4.8. Het minderhedenbeleid richt zich nadrukkelijker op neveninstromers en asielzoekers. Hierbij geldt als uitgangspunt de individuele trajectbegeleiding. Hiertoe wordt de opvang van neveninstromers en asielzoekers uitgebreid.

- 4.9. De positie van ouderen in deze stad moet worden verbeterd, met name voor wat betreft huisvesting en thuiszorg rekening houdend met de bijzondere positie van oudere migranten.
- 4.10. Emancipatie in brede zin is essentieel voor de roze draad in het gemeentelijk beleid.
- 4.11. Gezien het groeiende aantal dak- en thuislozen met diverse problemen en de noodzaak tot een uitbreiding van crisisopvang voor o.a. ouders met kinderen, wordt op het terrein van de maatschappelijke opvang in samenwerking met diverse instellingen een samenhangend beleid ontwikkeld.
- 4.12. Op relevante onderdelen van het beleid wordt rekening gehouden met de positie van gehandicapten. Zowel op het terrein van de gebouwde omgeving, de toegankelijkheid als bij de uitvoering van de WVG. In het verlengde van dit laatste zetten wij ons in voor adequate voorzieningen en de mogelijkheid deze op voldoende wijze te benutten. ■

5. Cultuur en vrije tijd

Utrecht is een cultuurstad bij uitstek. Door haar monumentale karakter, haar culturele instellingen en activiteiten als de festivals biedt de stad een breed scala aan culturele uitingen. Er zal meer gekeken moeten worden naar een veelzijdig en flexibel aanbod in alle sectoren, waarbij op wijkniveau multi-culturele uitingen meer aandacht krijgen. Kunst draagt bij aan de kwaliteit van de samenleving. De gemeente kent hier haar medeverantwoordelijkheid bij het instandhouden van voldoende podia, musea en centra voor kunstzinnige vorming.

- 5.1. Het volwaardig in stand houden van de grote voorzieningen op cultuurgebied achten wij van grote waarde. Gezien het grootschalige karakter daarvan is de financiering niet uitsluitend een taak van de gemeentelijke overheid.
- 5.2. Binnen het totale cultuurbeleid wordt gekomen tot meer flexibiliteit en verscheidenheid in het aanbod, waaronder jongerencultuur en multi-culturele uitingen.
- 5.3. De educatieve functie van kunst is van groot belang voor het culturele klimaat. Iedereen moet in staat worden gesteld met kunst in aanraking te komen bijvoorbeeld middels lesprogramma's in het onderwijs.
- 5.4. Het sociaal-cultureel werk moet een belangrijke rol vervullen in de kunstbeoefening in de wijken door het aanbieden van en ondersteunen activiteiten.
- 5.5. De gemeente benadrukt in haar beleid het belang van kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening. Niet zozeer de infrastructuur maar vooral de activiteiten dienen daarbij te worden gestimuleerd.
- 5.6. Culturele uitingen moeten meer zichtbaar worden in de openbare ruimte en in stedenbouw. Cultuur werkt door in alle sectoren van het beleid.
- 5.7. Het museumkwartier wordt snel gerealiseerd.
- 5.8. Naast recreatieve aspecten heeft de sport ook een maatschappelijk doel. De overheid heeft hierbij een voorwaardescheppende rol.
- 5.9. Sport wordt vaker ingezet bij projecten die een maatschappelijk doel beogen en wordt onder meer opgenomen in wijkperspectieven en wijkjongerenperspectieven. Sportlocaties moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.
- 5.10. In samenhang met de ecologische structuren zal er gewerkt worden aan recreatieve groenvoorzieningen dicht bij huis, als integraal onderdeel van de wijken.
- 5.11. In het kader van recreatie en toerisme wordt de combinatie van een cultureel en cultuur-historisch interessant aanbod, natuurschoon en recreatieve voorzieningen in de regio benut. Dit vereist een regionale promotie van het toeristische produkt.

6. Stad en openbare ruimte

Wij denken vanuit het belang van de openbare ruimte en woonomgeving. Deze dienen beschermd te worden en bij overlast treedt de overheid dwingend op.

Utrecht wordt een schonere en gezondere stad. Bij volksgezondheid en leefbaarheid staat het verbeteren van de kwaliteit van het stedelijk leefmilieu voorop.

- 6.1. "De komende vier jaar zal het thema "SCHOON UTRECHT" een kernthema zijn in het gemeentelijk werk. Voornaamste doelen zijn de aanpak van het centrum, de hoofdstructuren en de rotte plekken in de wijken. In eerste instantie wordt de aandacht geconcentreerd op het anders richten van de gemeentelijke activiteiten. Het bereiken van het gewenste resultaat "SCHOON" wordt leidend voor de inzet van geld en capaciteit. Het huidige verdelingsmechanisme waarbij de organisatorische verantwoordelijkheden centraal staan, wordt daaraan ondergeschikt. Bij het werken aan "SCHOON UTRECHT" wordt gebiedsgericht gewerkt en daarbij worden gebiedsgebonden prioriteiten gesteld.
- 6.2. Handhaving en verbetering van de kwaliteit van het stedelijk leefmilieu staan centraal. Stedelijke herinrichting, onderhoud en beheer van de openbare ruimte worden planmatig aangepakt en op elkaar afgestemd. Hierbij wordt ook gekomen tot een actieve samenwerking tussen burgers, bedrijfsleven en instellingen, Initiatieven van bewoners en bedrijfsleven worden gestimuleerd en ondersteund.
- 6.3. De gebruiksmogelijkheden en de kwaliteit van de openbare ruimte in de stad moeten worden verbeterd. Dit is mogelijk door verbetering van het beheer, het "opschonen" van de binnenstad (ten aanzien van paaltjes, borden, graffiti, reclame, uitstallingen op trottoirs, illegaal plakken en afvalvermindering) en door meer activiteiten op straat te stimuleren bijvoorbeeld door muziek, kinderactiviteiten, podiumactiviteiten en voorstellingen.
- 6.4. Bij bouw- en herinrichtingsplannen worden de beheers- en onderhoudsaspecten er expliciet vanaf het begin bij betrokken.
- 6.5. Het groenstructuurplan wordt stelselmatig tot uitvoering gebracht. Er komen (wijk)plannen voor het groen.
- 6.6. De ontwikkeling van het UCP wordt steeds getoetst aan de door de Raad vastgestelde uitgangspunten. Verschillende functies binnen het UCP worden getoetst aan de criteria van sociale veiligheid/leefbaarheid, (o.a. door functievermenging en flexibel bouwen) stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit, duurzaamheid en milieu.

- 6.7. Bij de ontwikkeling van de Leidsche Rijn gelden voor ons de volgende uitgangspunten:
- * differentiatie in bouw afgestemd op de woningbehoefte
  - * ruimte voor diverse woonvormen
  - * flexibel en aanpasbaar bouwen
  - * een harmonieuze opbouw, mede in relatie tot de bestaande stad, gebaseerd op duurzaamheid en sociale veiligheid
  - * milieuvriendelijk bouwen en respect voor de ecologische hoofdstructuur en cultuur-historische waarden
  - * beperking van de mobiliteit.
- 6.8. Er wordt gestreefd naar een gevarieerd woningaanbod in alle wijken. Dit is onder andere mogelijk door splitsing of samenvoeging van woningen en door flexibele en aanpasbare bouwvormen.
- 6.9. Stadsvernieuwing wordt nadrukkelijk gekoppeld aan sociale infrastructuur en volkshuisvestelijke belangen. Ook om redenen van duurzaamheid wordt in het algemeen de voorkeur gegeven aan renovatie. In de bestaande stad wordt duurzaam gebouwd.
- 6.10. Woningverdeling gaat uit van een vrije woonkeuze; spreidingsbeleid wordt daarom afgewezen. Er komt een gevarieerd aanbod van woningen in alle wijken. Dat betekent dat ook in wijken met overwegend duurdere woningen betaalbare huurwoningen worden gerealiseerd en andersom. Uitgangspunt is dat er een voldoende aanbod van betaalbare huurwoningen in de stad blijft gehandhaafd.
- 6.11. Als het gaat om de verdere uitwerking van "de sterke stad" zijn het betrekken van bewoners en werkgelegenheid voor de buurt belangrijke aandachtspunten.
- 6.12. Er komen meer woonzorgcomplexen voor ouderen.
- 6.13. Jongerenhuisvesting in brede zin krijgt meer aandacht door onder andere leegstaande panden zoals schoolgebouwen en kantoren om te bouwen voor jongerenhuisvesting. Bij de herbestemming van grote terreinen wordt dit punt nadrukkelijk meegewogen.
- 6.14. Om de sociale nieuwbouw betaalbaar te houden worden naast het grondbeleid de volkshuisvestelijke subsidies gebundeld ingezet.
- 6.15. Het handhaven en het beschermen van het monumentale karakter van de stad is kernpunt van het beleid.

7. Wijkgericht werken

Het wijkgericht werken heeft hoge prioriteiten met de nadruk op werken. Dit uitgangspunt werkt door in alle onderdelen van de gemeentelijke organisatie. Ons doel is de bewoners meer te betrekken bij het beleid en beheer o.m. tot uiting komend in wijkleefbaarheidsplannen, wijkveiligheidsplannen en wijkbeheerplannen.

- 7.1. Kenmerkend voor het Utrechtse wijkgericht werken is:
  - . Het betrekken van wijk- en buurtbewoners, bedrijven en instellingen bij de beleidsvoorbereiding, uitvoering en beheer.
  - . Zichtbaar maken van de belangen die in de wijk spelen en die presenteren aan de politiek zodat het bestuur op een inzichtelijke wijze keuzes kan maken.
  - . Het voor de burgers neerzetten van zichtbare prestaties en resultaten. Dit zonder bureaucratische rompslomp.
- 7.2. De bewoners worden meer betrokken bij het uitvoerend werk op wijkniveau. Jaarlijks stelt de raad wijkbudgetten vast. Binnen de door de Raad gestelde kaders krijgen de bewoners zeggenschap over de besteding van wijkbudgetten. Eigen initiatieven worden gestimuleerd.
- 7.3. Wanneer dat zinvol is zullen gemeentelijke uitvoeringstaken naar het wijkniveau worden gedecentraliseerd. Daartoe worden op zo kort mogelijke termijn duidelijk welke taken de gemeente in de wijken verricht en welke budgetten daarbij horen.
- 7.4. Aan de wijken worden wezenlijke beïnvloedingsmogelijkheden gegeven over de invulling van de takenpakketten en de daarbij behorende budgetten.
- 7.5. Een en ander heeft consequenties voor de budgetten van vakdiensten; de opdrachtgeversrol van de wijkmanagers en andere wijkambtenaren, afschaffing van gedwongen winkelnering enz. In het eerste jaar zal daarover duidelijkheid zijn verschaft.
- 7.6. De wijkbureaus worden beter bij de burger bekend gemaakt zodat zij "meer smoel" krijgen. Er zal meer en duidelijke informatie vanuit het wijkbureau naar de wijkbewoners worden gegeven.
- 7.7. In wijkbureaus worden baliefuncties ontwikkeld. Zij zijn het aanspreekpunt en verwijzen door. Het wijkbureau wordt geen "wijkstadhuis". ■

8. Veiligheid

Er is onveiligheid en gevoelens van onveiligheid en machteloosheid. Het doel is vergroten van de weerbaarheid, preventie en bestrijding van criminaliteit en vandalisme.

Met name de politie en de brandweer spelen hierbij een cruciale rol.

- 8.1. De veiligheid in de gemeente(lijke wijken) zal met extra bestuurlijke aandacht en inzet van alle gemeentelijke diensten en in samenwerking met alle betrokken externe organisaties met kracht worden bevorderd. Een integrale aanpak zal tot uitvoering worden gebracht door middel van wijkveiligheidsplannen. Eigen inbreng van de burgers zal worden bevorderd.
- 8.2. Meer agenten op straat en meer stadswachten zijn daarbij prioriteiten.
- 8.3. Er komt meer aandacht voor preventieve activiteiten. Daarnaast is het nodig dat er een "lik op stuk" beleid gevoerd wordt.
- 8.4. Er vindt een gerichte inzet op groepen criminele jongeren plaats, bijvoorbeeld middels leer/werkprojecten in het kader van de reclassering.
- 8.5. Gevoelens van onveiligheid en verpaupering hangen nauw samen met de sociale infrastructuur. Verbetering daarvan is een eis, evenals het verbeteren van het onderhoudsniveau in de wijk. ■

9. Verkeer en Vervoer

De binnenstad slibt dicht met auto's. Het openbaar vervoer biedt (nog) geen voldoende alternatief. Het openbaar vervoer moet meer klantvriendelijk gaan functioneren. Een totale "upgrading" is vereist.

Utrecht moet een verkeersveilige stad worden; een leefbare stad met ruimte voor fietsers en voetgangers en hoogwaardig openbaar vervoer.

- 9.1. In het kader van een integraal beleid in regionaal verband wordt prioriteit gegeven aan een goed en betaalbaar regionaal OV-netwerk, met inzet van modern en milieuvriendelijk materieel. Dit netwerk wordt ondersteund door fijnmazig stedelijk vervoer, inclusief goed aanvullend personenvervoer, deeltaxi-systemen etc.
- 9.2. Het flankerend beleid wordt voortvarend aangepakt. Dat betekent hoge prioriteit voor de uitvoering van de
  - * fietsnota
  - * parkeernota
  - * nota verkeersstructuur.
- 9.3. Zo snel mogelijk moet in regionaal verband worden gekomen tot
  - railintegratie als wezenlijk onderdeel van het regionale netwerk;
  - aanvullend openbaar vervoer waaronder
    - * gehandicapten/ouderenvervoer
    - * schoolvervoer
    - * bustaxi's
    - * citybus
    - * vervoer van en naar P & R-terreinen
- 9.4. Het gemeentebestuur zal in overleg treden met de regio en het rijk over te nemen maatregelen om op basis van het RVVP uiteindelijk in het jaar 2010 te komen tot OV x 2,8 in de stad en OV x 2 in de regio.
- 9.5. Inzet van het gemeentebestuur zal zijn
  - 1) het zo snel mogelijk aanbrengen van een infrastructuur op de lijn Utrecht CS-De Uithof die het mogelijk maakt middels geavanceerde bussystemen dan wel trammaterieel HOV-kwaliteit te leveren;
  - 2) maatregelen die het OV-netwerk in de regio verbeteren;
  - 3) dat, op het moment dat er duidelijkheid is over het geavanceerde busmaterieel dat op HOV-lijnen in de regio ingezet kan worden, dit op de lijn CS-De Uithof zal worden ingezet.
- 9.6. Daarna zal bezien worden of HOV-kwaliteit is bereikt, dan wel moet worden gekozen voor trammaterieel. De raad zal dan een keuze maken die kan worden onderworpen aan een referendum, voor te bereiden door onafhankelijke deskundigen.

- 9.7. Bij de invulling van de HOV-verbinding naar Vleuten-De Meern wordt de voorkeur van een railverbinding getoetst aan de mogelijkheden van OV-integratie (randstadspoor, vrije busbanen, taxi's e.d.) en aan de planontwikkeling van Leidsche Rijn.
- 9.8. Gezien de functie van de binnenstad zal deze middels de hiervoor genoemde alternatieve vormen bereikbaar blijven, uitgaande van het verder autovrij maken van de binnenstad.
- 9.9. Bij realisering van stallingsvoorzieningen in de oostkant van de binnenstad zijn handhaving van de monumentale waarde en het groen randvoorwaarden. Een milieutoets wordt gehouden.
- 9.10. De verzelfstandiging van het GVVU wordt doorgezet. ■

10. Financiën

- 10.1. De financiële situatie op dit moment is zo dat Utrecht nog niet op eigen kracht kan komen tot een sluitende begroting. Hiertoe biedt artikel 12 op dit moment de oplossing. Het is wenselijk in overleg met het rijk te komen tot een snelle aflossing van de oude tekorten.
- 10.2. Voor de OZB geldt dat een trendmatige aanpassing van de tarieven het maximum vormt. Milieuheffingen zijn in beginsel kostendekkend. Bij de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van het principe van kostendekkendheid en van de mogelijkheid van differentiatie in de tarieven.
- 10.3. Het in waterschap brengen van de stad Utrecht kan als gevolg hebben dat huidige gemeentelijke activiteiten worden verminderd, danwel dat deze niet meer door de gemeente gefinancierd worden. Deze effecten worden doorberekend in de gemeentelijke tarieven. Dit leidt tot gemeentelijke lastenverlichting.
- 10.4. Wijkbudgetten worden onder verantwoordelijkheid van de Raad ingezet in de wijk. De verschuiving van taken van centraal naar wijkniveau is in principe budgettair neutraal.
- 10.5. De kerntakendiscussie wordt afgerond. Het resultaat kan betekenen dat sommige taken niet meer rechtstreeks door de gemeente worden verricht. Vanuit doelmatigheidsoverwegingen en ook qua kostenbesparing kan uitbesteding en in sommige gevallen verzelfstandiging de voorkeur verdienen.
De kerntakendiscussie heeft ook tot doel het gemeentebrede "oud-voor-nieuw" beleid te stimuleren.
- 10.6. Om een acceptabel niveau van onderhoud te bereiken en achterstanden in het onderhoud en het beheer weg te werken, maar ook voor de versterking van de infrastructuur, zal het investeringsniveau worden opgetrokken. Dit door middel van investeringen van de kant van de overheid, particulieren en door vormen van samenwerking, zowel op regionaal, stedelijk als wijkniveau.
Hiervoor zijn extra bijdragen van het rijk noodzakelijk.
- 10.7. Er wordt ruimte gecreëerd voor meer financiële middelen in het kader van het wijkbeheer en onderhoud.
- 10.8. Bezuinigingen worden inhoudelijk onderbouwd en getoetst op haalbaarheid. Bezuinigingen zijn onder meer te realiseren door aanpassingen binnen en inkrimping van het ambtelijk apparaat.
- 10.9. Een selectief grondbeleid is één van de instrumenten om te komen tot een samenhangende aanpak ter verbetering van de sociale infrastructuur met name op de terreinen van werkgelegenheid en huisvesting.

- 10.10. Bij de begrotingsopstelling krijgt de gewenste output, d.w.z. de doelgericht geformuleerde taakstellingen, meer accent en wordt meetbaar gemaakt. De samenhang tussen activiteiten van diensten, vooral als het om investeringsprojecten gaat, is daarbij essentieel. De voortgang en de resultaten worden consequent bewaakt en verantwoord. De aanbevelingen van de Werkgroep Kostenstructuur ROVU inzake stringente budgettering, produktsturing en resultaatsturing worden gemeentebreed ingevoerd en nageleefd. Budgetdiscipline en de wettelijke termijnen voor de begroting en de rekening worden strikt in acht genomen.
- 10.11. Om de doelmatigheid van het gevoerde beleid te kunnen toetsen zullen, in opdracht van de raad, steeksgewijs door externe deskundigen onderzoeken worden gedaan. Alle gemeentelijke diensten worden periodiek doorgelicht op effectiviteit, kwaliteit en efficiency.
- 10.12. Een algemene subsidieverordening wordt nog in 1994 aan de Raad voorgelegd met als algemene uitgangspunten:
- 1) subsidies voor maximaal 3 jaar worden verleend;
  - 2) subsidies op projectbasis;
  - 3) verlenging van subsidies is pas aan de orde na evaluatie.
- 10.13. De hoogte van de tarieven voor gemeentelijke voorzieningen worden getoetst op beoogde maatschappelijke effecten.
- 10.14. De mogelijkheid van de invoering van een reclamebelasting wordt gezien. De mogelijkheden van baat- en grondexploitatiebelasting worden beter benut.
- 10.15. Jaarlijks wordt gemeentebreed f 5 mln. ruimte gecreëerd voor nieuw beleid.

